

М. М. Ільницький

Кравців Богдан-Юрій Миколайович

КРАВЦІВ Богдан-Юрій Миколайович (псевд.: Граф, Остап, Самітній олень, Шевчик; 05. 05. 1904, с. Лоп'янка Долин. пов., нині Рожнятів. р-ну [Івано-Фр. обл.](#) – 21. 11. 1975, містечко Рутерфорд, похов. у м-ку Бавнд Брук, шт. Нью-Джерсі, США) – поет, літературознавець, перекладач, громадсько-політичний діяч. Батько [М.-Г. Кравціва](#). Дійсний член НТШ, УВАН. Навч. у Львові на філос. факультеті Укр. таєм. університету (1923–25), філос. (1925–28) і правн. (1928–30) ф-тах Університету. Співзасн. і голова 1927–29 Союзу укр. нац. молоді, референт пропаганди Крайової команди УВО у Львові, перший крайовий провідник ОУН зх.-укр. земель (лютий–листопад 1929), провідник ОУН у Львові (1929–30). Був заарешт. польс. поліцією 1928–29, 1929, 1930–33, 1934. Заст. політ. референта Крайової ексекютиви ОУН, гол. ред. г. «Вісті» (1934), «Голос нації» (1936), літ.-мист. ж. «Дажбог» (1932–33, 1935–36) та «Обрії» (1936–37). Член гол. управи товариства «Просвіта» у Львові (1935–39). Редагував у Берліні щоденну газету остарбайтерів «Голос» (1940–45); пласт. ж. «На сліді» (м. Авґсбург, 1947–48). Від 1949 – у США (м. Філадельфія, шт. Пенсильванія). Ред. г. «Америка» (1950–53), ж. «Молоде життя» (1971–75), водночас заст. гол. ред. г. «Свобода» (1955–73); гол. ред. місячника «Сучасність» (1970–75), чл. редколегії «ЕУ» (від 1959). Ред. 4-го і 11–13-го т. «Повного видання творів» Т. Шевченка (Чікаґо, 1962–63); гол. ред. 2-го т. вид. «Ukraine: A Concise Encyclopaedia» (Toronto, 1971). Від 1973 працював в Укр. наук. інституті Гарвард. університету (м. Кембридж, шт. Массачусетс).

Дебютував 1922 як поет у ж. «Український пласт». Писав переважно на патріот. тематику. Перші збірки К. виражали настрої й ідеали молодого покоління, сповненого бадьорості й ентузіазму, сусп. активності, вольової дії в умовах, що склалися в Галичині після поразки

Визв. змагань. У зб. «Дорога» (1929) та «Промені» (1930; обидві – Львів) помітні впливи П. Тичини, М. Рильського та М. Зерова. Але якщо магія вірша П. Тичини обернулася для К. наслідуванням, то уроки неокласиків виявилися глибокими і тривкими, сприяли становленню індивід. стилю, базованого на світ. класич. традиції. У тюрем. віршах К. (зб. «Сонети і строфи», Л., 1933) – відгомін «Тюремних сонетів» І. Франка; водночас тюрма – уособлення не тільки соц. зла, а й антилюдяності, антиприродності, яким протиставлено ідею прощення через очищення. Найвище досягнення К. – зб. «Глоссарій: Сонети» (Реґенсбург, 1949; Рутерфорд, 1974) – своєрідне переосмислення давніх слов'ян. міфів, повір'їв та елементів обряд. дійств, у ширшому плані – морал. уроки досвіду поколінь, повернення у духовну стихію батьківщини.

У перекладі К. укр. мовою вийшли зб. «Пісня пісень» (Л., 1934), зб. творів «Речі й образи» Р.-М. Рільке (Нюрнберг, 1947). Автор дослідж. з сучас. укр. літ-ри, бібліографії про давні карти України, староукр. міфологію («Тур–Сварог–Троян в староукраїнській міфології», Філядельфія, 1952). Особливу увагу присвячував укр. літ. процесу, насамперед творчості молодих авторів; частину його літ.-крит. спадку вміщено у кн. «Дон Кіхот з Альказару» (Л., 1938), «На багрянотому коні революції: До реабілітаційного процесу в УРСР» (Нью-Йорк, 1960), розвідці «Розгром українського літературознавства 1917–1937 рр.: Збірник на пошану українських вчених, знищених большевицькою Москвою» (Париж; Чикаґо, 1962). Статті К. про замовчуваних шевченкознавців, спотворення змісту творів поета в заідеологізов. у комуніст. дусі коментарях опубл. у ж. «Сучасність» – «Шевченко в соцреалістичній дійсності» (1961, ч. 3), «Остракізм у шевченківській бібліографії» (1964, ч. 3), «Доля українського шевченкознавства в УРСР» (1964, ч. 6). Упорядкував зб. «Обірвані струни: Антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих» (Нью-Йорк, 1955), «Поети Чумацького Шляху: Нова поезія на Україні» (Мюнхен, 1962), «Шістдесяті поетів шістдесятих років» (Нью-Йорк, 1967). Від 1976 в Укр. наук. інституті Гарвард. університету проводять лекції з укр. літ-ри пам'яті К.

Основні твори

Остання осінь. Прага, 1940; Під чужими зорями. Прага, 1941; Кораблі. Байройт, 1948; Зимозелень. Філядельфія, 1951; Дзвенислава. Джерсі Сіті, 1962; Зібрані твори. Нью-Йорк, 1978. Т. 1; 1980. Т. 2; К., 1994. Т. 3; Поезії. Л., 1993.

Рекомендована література

1. Лавріненко Ю. Між Каменою і бойовою стійкою // Сучасність. 1967. Ч. 5;
2. Рубчак Б. В колі Хорса (про поезію Кравцева) // Там само. 1975. Ч. 1;
3. Богдан Кравців, поет і літературознавець, редактор і видавець, співторець націоналістичної доби, помер на 71-му році життя // Свобода. 1975, 25 листоп.;
4. Бойчук Б. Думки про «Глоссарій» Богдана Кравцева // Сучасність. 1976. Ч. 1;

5. Дермат Н. Відлуння доби: творчість Богдана Кравцева // Альм. УНС на 1977 рік. Джерзі Ситі; Нью-Йорк, 1977;
6. Старосольський Ю. У Пласті росте новий люд... Богдан Кравців – пластун // Альм. УНС на 1979 рік. Джерзі Ситі; Нью-Йорк, 1979;
7. Тарнавський О. Богдан Кравців – поет нової дійсності // Альм. УНС на 1981 рік. Джерзі Ситі; Нью-Йорк, 1981;
8. Р. К. Богдан Кравців (У десятиріччя смерті) // Свобода. 1985, 13–15 листоп.;
9. Тарнавський О. Об'єднання українських письменників «Слово» // Слово. 1990. Вип. 12;
10. Салига Т. З євшаном крізь долю // Дзвін. 1991. № 12;
11. Ільницький М. «І жмут цілющих слів: (Поетична творчість Богдана Кравціва) // УМЛШ. 1992. № 11/12;
12. Лисенко Н. «Тільки спрагою даруй, Господи, Слово моє!» [з біографії Богдана Кравціва] // СіЧ. 1994. № 4–5.

Покликання на статтю:

Кравців Богдан-Юрій Миколайович / М. М. Ільницький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2411>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).